

A Christology from the Sermons of St. Vincent Ferrer of the Order of Preachers.
Selected and translated by S. M. C. London, Blackfriars Publications, 1954.
VIII + 212 pàgs.

Traducció de vint-i-dos sermons de sant Vicenç Ferrer relatius a la vida de Crist, agrupats en quatre llibres que tracten, respectivament, del naixement i de la infantesa, de la vida pública, de la passió, de la vida glòriosa. El text que el traductor segueix és l'edició llatina que fra Francesc Milan d'Aragó i fra Lluís de Blanes establiren per encàrrec de l'arquebisbe de València fra Joan Tomàs de Rocabertí; com ja és sabut, aquesta edició, publicada a València en 1693-95, és la més completa i fidel que posseïm dels sermons llatins del sant valencià. Una breu introducció situa l'abast dels texts, que «must be something unique among spiritual works». El caràcter d'aquesta obra és essencialment edificatiu.

J. M.

JOSEP ROMEU I FIGUERAS: *Les nades tradicionals. Estudi i crestomatia.*¹
Barcelona, Editorial Barcino, 1952. 124 pàgs. («Biblioteca Folklòrica Barcino», V).

Josep Romeu ens dóna en aquest llibre una bona introducció al tema nadalenc en la poesia popular catalana,² des del segle xv fins al xix. En el breu estudi preliminar (pàgs. 7-41) hom analitza ràpidament les fonts i els ambients de la cançó nadalenca (la litúrgia i l'element eclesiàstic,³ les representacions dramàtiques del cicle de Nadal⁴ i el costumari profà), la seva vida i evolució a través dels segles (èpoques de formació i fixació, èpoques de recreació i transmissió, èpoques de pervivència i de recollida),⁵ el seu contingut i estructura (temes marià, de sant Josep, dels pastors, dels Reis Mags, de la fuita

1. A la coberta: «*Les nades tradicionals. Segles XIV a XIX. Estudi i crestomatia per JOSEP ROMEU*»

2. Hom confon les denominacions *popular* i *tradicional*, sense donar-ne cap explicació, ben necessària, per altra banda, en la poesia nadalenca (veg., per exemple, pàgs. 5, 7, 21, 27, etc., i compareu-les amb el títol).

3. Potser, a més de *L'année liturgique* de Dom Guéranger, hom hauria pogut consultar llibres de litúrgia més moderns. No ens acaba de convèncer el concepte de la *litúrgia* de Romeu, «entenen per aquest mot tant el culte diví com les festes que, tot girant a l'entorn del santoral religiós, són celebrades per la gent fora del temple» (pàg. 7). És una mica absurd també parlar del «misticisme que presenta el misteri de Nadal», que l'Església procura de fer «assequible a la mentalitat del fidel» (pàg. 17).

4. Són una mica inexactes les al·lusions a la *Sibilla*, cantada a Mallorca a tot arreu (pàg. 13); hauria calgut fer referència a la gran difusió anterior de la *Sibilla*, àdhuc a Espanya, i de la seva conservació actual a l'Alguer. A més de les consuetes mallorquines del segle xvi, en les quals la *Sibilla* dialoga amb l'emperador August, cal fer al·lusió a *Lo fet de la Sibilla e de l'emperador Sèsar en las malinas de Nadal*, publicat per E. MOLINÉ I BRASÉS, *Textes vulgars catalans del segle XV, RHi, XXVIII* (1913), 36-43.

5. No comprenem com un bon coneixedor del folklore català com Josep Romeu pugui dir que «Pau Piferrer i Manuel Milà i Fontanals per aquells anys [als volts del decenni 1830 a 1840], i Marià Aguiló un xic més tard, s'adonaren del silenci i alhora del perill de la desaparició de la cançonística popular, i començà amb ells la

a Egipte i dels Innocents, i d'altres aspectes), i la seva llengua, estil i mètrica.

La crestomatia consta de trenta-quatre peces, bona part d'elles publicades anteriorment per Romeu en *Cançons nadalenques del segle XV* (Barcelona 1949, ENC, LXV). Hom publica tretze composicions extretes de manuscrits del segle XVIII, algunes d'elles desconegudes. Aquesta aportació és molt d'agrair, però per poc que hom hagi treballat sobre els manuscrits del segle XVIII de la Biblioteca de Catalunya sabrà que la tasca que resta és immensa, i que el meritori recull de Romeu no és — ni pretén d'ésser-ho — definitiu. Hom inclou dotze nades recollides de la tradició oral, preses de diferents col·leccions modernes; potser hauria estat millor de prescindir de certes peces molt conegudes i procedents d'obres de divulgació no sempre segures, com les d'Amades i Llongueres, i substituir-les per altres de més rares.

Hem advertit algunes errades d'impremta,⁶ i altres probables errades d'interpretació, que gosem assenyalar: Pàg. 50, v. 1 (pàg. 51, v. 25 i n.): «*la tamor*»; potser seria millor llegir *l'atamor*. || Pàg. 55, v. 38 (pàg. 56 n.): *cocon*; possiblement cal interpretar *cocou*; cf. DCVB, s. v. || Pàg. 59, v. 11: *deien*; atenent al recompte sillàbic, cal llegir *deien*. || Pàg. 61, v. 14: *xicot*; cal llegir, d'acord amb la consuetat mallorquina núm. 6 (fol. 23 v. del ms. 1139 de la Bibl. de Cat.), *xiquet*.⁷ || *Ibid.*, v. 13: *pensaré*; cal consignar la variant de l'esmentada consuetat: *per ma fe*. || *Ibid.*, v. 20: *estella*; cal llegir *estella*, per poder rimar amb *meravella*. || Pàg. 63, v. 56: «*Jo cert no ho crec*»; sembla millor interpretar: «*Jo, cert, no ho crec*». || Pàg. 71, v. 56: *caramello*; no cal posar-la en cursiva com si fos una paraula estranya al català, tot i que és un préstec espanyol usual a la llengua parlada (veg. DCVB, s. v.) || *Ibid.*, v. 71 (pàg. 72 n.): *gasletis*, del qual hom diu: «no podem endevinar el sentit d'aquest mot, que sembla de llatí macarrònic»; possiblement és una deformació, volguda o no, de *gaudetis*.⁸

Josep MASSOT i MUNTANER

LUIS DíEZ DEL CORRAL: *La función del mito clásico en la literatura contemporánea*. Madrid, Editorial Gredos, 1957. 248 pàgs. («Manuales Universitarios», VIII.)

És prou sabut com la mitologia de l'antiguitat clàssica, especialment la grega, ha inspirat, tret d'alguns períodes crítics, l'art i la literatura occidentals. Bé que oblidats o arraconats, almenys en aparença, durant el segle XIX, els mites han tornat a florir amb estranya i nova vida en la creació literària del

recollida de les velles cançons del poble...» (pàg. 27). Creiem definitivament establert que Aguiló començà a interessar-se per la nostra poesia popular molt abans de Milà i contemporàniament a Piferrer.

6. Per exemple: *résos* (no veiem cap motiu per a conservar l'accent diacrític en el plural, pàg. 7); *lleugerement* (pàg. 10); *fora*, en comptes de *fóra* (pàg. 11); *anem-se'n* (pàg. 16); *complert*, en comptes de *complet* (pàg. 16); *anterior*, en comptes de *anteriors* (pàg. 23); *arreconés* (pàg. 24); *Vuy*, en comptes de *Vui* (=avui) (pàgina 25); *diveresses*, en comptes de *diverses* (pàg. 26), etc.

7. En el text mallorquí esmentat, *xiquet* és escrit *xicat*, en el qual la *a* té un valor de *ç*. És a dir, reflecteix la pronúncia *šikét*, com és freqüent en les Consuetes de Mallorca, bé que mal interpretat per Romeu (veg. la meua recensió del *Teatre hagiogràfic* a cura de JOSEP ROMEU, ER, VII, en premsa).

8. [Cf. infra, pàg. 208.]